

JEDNIČKA

... nejstarší, a přece mladá

Ilustrační foto: Free Images

Prázdniny nadohled!

... ale cestu k nim je třeba ještě pořádně probojovat. Přes minové pole zkouškového období (popravdě, zkouškové není náročné jen pro studenty), přijímačky (což je v případě více než 7000 adeptů opravdu kampaň připomínající válečné manévry), podávání grantových přihlášek (věda fakulty granty žije, ale je to tvrdý chlebiček), přes... a dost. Prostě diáře, energii a tah na bránu budeme potřebovat i v létě, prázdniny, neprázdniny.

Budeme dohánět resty na publikacích, grantech, chystat prezentace na kongresy, zkrátka, jak všichni víme, akademický život se ani zdaleka nepřesouvá na plovárnu, mořské pobřeží či do zahradní restaurace (jakkoli samozřejmě ani akademik není asketou rezignujícím na hédonická lákadla všeho druhu).

Dotace klesly, mzdové limity však stouply
Nícméně chápeme-li letní prázdniny jako

symbolický poločas, připomeňme si na cestu do šatny pár akcí z první půle. Peníze jsou i ve sportu – jak známo –, až na prvním místě. Proto je dobrou zprávou, že přes pokles dotace „shora“ v důsledku nových zásad financování fakult a přes pokles institucionálního financování vědy se nám podařilo v krátké době již podruhé zvýšit mzdové limity našich pracovišť o 5 %, tedy za poslední rok dohromady o 10 %. Nejedná se o paušální zvýšení „na hlavu“, ale o posílení rozpočtů pracovišť, aby přednostové měli prostor pro podporu svých produktivních a perspektivních kolegů. To představuje navýšení osobních nákladů fakulty přibližně o 30 miliónů ročně, které jsme museli získat ekonomizací našich vnitřních procesů a struktur, vedlejší hospodářskou činností, ale i řadou kroků v našich nejrůznějších zevních spolupracích. Třeba nastavením pravidel pro výuku třetích stran, pronájemem, prací se sponzory atd.

UK AKTUÁLNĚ ↗

Archiv UK se na jeden den otevřel veřejnosti

Hokejisté UK přišli povzbudit malé pacienty onkologie v Motole

Při Rektorském sportovním dni si studenti vyzkoušeli i krav magu nebo wing chun

Komentovaná prohlídka výstavy Jan Hus a pražská univerzita – 9. 7. 2015

↖ OBSAH

Fakulta se představuje
na EXPO 2015 v Miláně

JEDNIČKA aktuálně

Vítězní studenti,
kteří se baví vědou

Co pro mě znamená
JEDNIČKA

prof. MUDr. Jana Dušková, DrSc.

Hyde park

Názory? Zkušenosti? Fakta či
domněnky?

Specializační vzdělání
Lze se vyhnout
zbytečným problémům?

Jedničku na zkoušku
si vyzkoušelo
přes 150 maturantů

Absolventi už vědí...

70 let
IV. interní kliniky

JEDNIČKA
objektivem

► **Mimořádné odměny si zaslouží mimořádní entuziasty**

Další dobrou finanční zprávou je, že přednostové a vedoucí oddělení děkanátu měli v červnu možnost rozdělit 75 % měsíčního mzdového limitu v mimořádných odměnách. Věřím, že tak učinili opět nepaušálně, cíleně. Že ocení „své lidi“, kteří jsou nejen špičkovými profesionály posouvajícími hranice disciplín, elitními kliniky a vědci, kteří „bodují“ v prestižních vědeckých časopisech, ale přitom i entuziasty, pro něž je fakulta víc než jen job „od-do-co-zato“. Potkáváme je i na akcích, jako jsou Jednička na zkoušku, Muzejní noc, Den otevřených dveří, Týden vědy, MEDialogy, pomáhají při přijímačkách, umožňují studentům fiškusovat na klinikách a v laboratořích, jsou mezi tutoriály a při množství dalších a dalších akademických, ale i spolkových a studentských akcí. Dělalí nám dobré jméno a budují zájem o nás a naše obory i mezi laickou veřejností. Je jasné, že tito akademičtí občané, či ještě lépe akademičtí patrioti, patří mezi rodinné stříbro svých pracovišť, potažmo celé fakulty. Ale peníze (naštěstí) nejsou všechno. Dovolte mi ještě trošku sportovní terminologie. Potřebujeme nejen skvělý tým trenérů, ale i dobře vybrané borce, které u nás tréninkově vedeme. Pokračuje naše snaha vyhnout se náběru extrémního množství začátečníků, kterým navíc často jejich fyzická nedovolí v náročném sportu uspět nebo jsou talentovaní pro jiné disciplíny, než které pěstujeme na našem stadionu.

Proto jsme pečlivě zanalyzovali kondici a konkurenceschopnost v nejrůznějších soutěžích – studijních oborech, které se u nás vyučují, a zároveň od letoška inovovali přijímačky. A také je důležité, jak jsou nastavena pravidla hry – proto jsme vítali možnost využití naší expertízy při přípravě zákonů (o vysokých školách, získávání profesní způsobilosti) či v rozjezdu Agentury pro zdravotnický výzkum ČR a vážíme si

„Chceme být hrdí na své absolventy, proto je potřeba dát jim důvod, aby i oni mohli být hrdi na nás – bez ohledu na to, že již sportují v jiných soutěžích a barvách.“

práce našich kolegů ve významných stavovských a odborných organizacích.

Čekají nás visiting profesori, zahraniční postgraduálové, projekty i alumni

Tak snad i v druhém poločase budeme mít dobrou kondici, dost vůle, trochu štěstí, nevstřelíme si žádný vlastňák a budeme hrát hru, za níž se nebudeme muset stydět. Čeká nás toho opět poměrně dost. Rádi bychom našim vrcholovým sportovcům – postgraduálními studentům – nabídli hostování zahraničních trenérů, tedy našich visiting profesorů, kteří s námi hodlají opravdu fakticky, nejen ceremoniálně, spolupracovat. A také se chystáme zlepšit podmínky (finanční i organizační) pro případné zahraniční akvizice – zahraniční postgraduální studenty. Internacionalizace fakulty je její dobrou vizitkou a hlavně jed-

nou z příležitostí pro další zvyšování jejího respektu v zahraničí. Finišují rozsáhlé infrastrukturální projekty, které zásadním způsobem ovlivní naše sportoviště. Jmenuji jen největší projekty – Kampus Albertov, BIOCEV a Centrum pokročilého preklinického zobrazování. Představují velký závazek, ale zároveň příležitost pro vznik opravdu unikátních pracovišť. Za péči o rozvojové projekty

patří díky našemu nově ustavenému Oddělení strategického rozvoje. Naše Oddělení komunikace s pomocí „tváří fakulty“ profesorů Papežové, Pařka, Mazánka a Miovského rozvíjí Alumni program. Věříme, že akademická pospolitost by neměla končit promoci. A jsme přesvědčeni, že její posílení je přínosem pro obě strany. Chceme být hrdí na své absolventy, proto je potřeba dát jim důvod, aby i oni mohli být hrdi na nás – bez ohledu na to, že již sportují v jiných soutěžích a barvách. Děkuji z celého srdce všem kolegům, kteří z naší fakulty dělají Jedničku. Přeji nám všem co nejméně zakázaných uvolňování, autů, úderů pod pás či loktem (v závislosti na disciplíně :)).

Krásné léto!

Aleksi Šedo, děkan 1. LF UK

JEDNIČKA A ZAHRANIČÍ

Fakulta se představuje na EXPO 2015 v Miláně

Počítačovým programem, jenž je komplexním průvodcem stravou a pohybem, se naše fakulta prezentuje na Všeobecné světové výstavě EXPO 2015 v italském Miláně v části českého pavilonu nazvaném Laboratoř života. Autorem aplikace Sportvital Nutrition je prof. Libor Vítek z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky.

Program vyvinutý pro mobilní telefony umí ohlídat příjem a výdej energie, umožňuje nastavit plán hubnutí nebo přibírání tělesné hmotnosti, analyzuje složení jídelníčku, poskytuje hodnocení pohybových aktivit atd. Mimo jiné komunikuje s programem Runkeeper, který mohou například běžci používat pro měření svých tras. Návštěvníci českého pavilonu si aplikaci mohou přímo zde stáhnout pomocí QR kódu do mobilního telefonu.

Expozici si prohlédl při Českém dnu, který se konal 15. 5. 2015, také děkan fakulty prof. Aleksi Šedo. „Naše účast na tak významné mezinárodní výstavě signalizuje, že české lékařství má co nabídnout v celosvětovém kontextu. Je rovněž ukázkou sounáležitosti fakulty s jinými významnými vědeckými institucemi v ČR,“ uvedl. Ocenil rovněž prezentaci zdravotnických témat způsobem, který je pochopitelný pro širokou veřejnost.

V Miláně se fakulta připojila k expozici Ústavu organické chemie a biochemie (ÚOCHB) AV ČR, který je proslulý vývojem léků ve světovém měřítku. „Rádi bychom lidem ukázali cestu k tomu, jak si dodržováním správného životního stylu uchovat zdraví a užívání léků předcházet,“ říká prof. Vítek. Doplnil, že program ke svým výzkumům již využívá IV. interní klinika i Ústav lé-

Instalace Buňka v Laboratoři života
Zleva: Aleksi Šedo, děkan 1. LF UK, Jiří František Potužník, generální komisař české účasti na EXPO 2015, Jakub Nepraš, autor instalace, Irena Krumlová, tisková mluvčí ÚOCHB, Zdeněk Hostomský, ředitel ÚOCHB.

kářské biochemie a laboratorní diagnostiky. Aplikace je dostupná zde: <http://www.sportvital.cz/zdravi/odkazy/co-umi-program-sportvital-nutrition/>

BIOCEV

Jednu z dalších vědeckých skupin, které se z naší fakulty stěhují do Vestce, představuje tým doc. RNDr. Jiřího Petráka, Ph.D., s projektem Klinická proteomika. Ten je součástí Výzkumného programu VP5 – Vývoj léčebných a diagnostických postupů.

Proteomika je poměrně mladým oborem, který usiluje o popis proteomu – tedy kompletní sady všech bílkovin v buňce, tkáni či organismu. Pomocí analýzy kvantitativních i kvalitativních změn proteomu popisuje fyziologické i patologické procesy na molekulární úrovni. Díky citlivým elektroforetickým a chromatografickým separačním metodám kombinovaným s hmotnostní spektrometrií dokážeme v rámci jednoho experimentu identifikovat změny v expresi až několika tisíc bílkovin najednou. K tomu nám zpravidla stačí několik desítek či

stovek mikrogramů biologického materiálu. Proteomické metody jsou flexibilním nástrojem, který umožňuje analytický a hypotézou nezatížený vhléd do různých biologických procesů. Tyto přístupy využíváme ve spolupráci s kolegy onkology například k identifikaci kritických proteinů a popisu molekulárních mechanismů rezistence lymfomu k chemoterapii. Dlouhodobě rovněž spolupracujeme s kardiology na odhalování procesů, k nimž dochází v myokardu pacientů s chronickým srdečním selháním. Proteomická analýza krevní plazmy a mozkomíšního moku nám zase ve spolupráci s neurology otevírá cestu k identifikaci diagnostických biomarkerů roztroušené sklerózy. Naším zvláštním koníčkem (se vším dobrým i zlým, co k hobby patří) je práce s membránovými hydrofobními bílkovinami, které kvůli svým fyzikálně-chemickým

vlastnostem vzdorují běžným proteomickým analýzám. Pokoušíme se tedy o vývoj nových strategií pro analýzu těchto důležitých bílkovin.

Proteomické analýzy jsou závislé na kvalitní instrumentaci, především na dostatečně výkonném hmotnostním spektrometru. Právě BIOCEV je pro nás příslibem rozvoje, protože již teď máme díky tomuto projektu možnost využívat špičkové zařízení Orbitrap Fusion – jakési Porsche mezi hmotnostními spektrometry.

Kromě špičkového vybavení si však od BIOCEV slibujeme úrodnost tvůrčího podhoubí, jež vznikne díky dostatečné koncentraci a tematické pestrosti výzkumných týmů, které se smířily s bádáním kdesi mezi poli za jižním okrajem Prahy a rezignovali na mystické kouzlo Sedmikostelí.

Jiří Petrák, vedoucí projektu

JEDNIČKA AKTUÁLNĚ

Přijďte nás podpořit na rokáč!

Také letos se naše fakulta zúčastní 3.–5. července populárního festivalu Rock for People! Tentokrát se přesuneme z Hradce Králové do Evropského hlavního města kultury, Plzně, kde se k nám připojí kolegové z tamní lékařské fakulty. Návštěvníci festivalu si budou moci v našem společném stanu mj. vyzkoušet základy první pomoci, samovyšetření prsou a varlat, dozvědět se něco o závislostech nebo sexuálně přenosných chorobách. Přijďte nás podpořit za zvuku rockových beatů! *zub*

Děšť a tajemná zákoutí Jedničky

Naše fakulta otevřela poprvé během Pražské muzejní noci 2015 své prostory – Anatomické i Stomatologické muzeum a Fausták. Pár minut po zahájení jedné z největších kulturních akcí byla kapacita našich muzeí zcela zaplněna a fronta dalších zájemců nebrala konce. Večerní tajemné prohlídky za zvuků deště ve spojení s významnými exponáty zlákaly téměř 1500 návštěvníků, kteří tak měli možnost nahlédnout do jinak veřejnosti nepřístupných míst – to vše se zajímavým výkladem našich odborníků. V kombinaci s ukázkou správné zubní hygieny, simulací krvácení a následné první pomoci, proškolením v prevenci rakoviny prsou a varlat, kon-

certem kapely Z hecu a dalším zábavně vzdělávacím programem vznikl večer nabitý zážitky a pohodové atmosféry. Děkujeme všem učitelům i studentům za pomoc při organizaci a těšíme se zase za rok na setkání! Krátký spot z Muzejky si můžete prohlédnout na našem YT kanále: <https://www.youtube.com/watch?v=UY9MaImDd0M> *zub*

Odstartujte s Jedničkou

Přijďte s námi opět oslavit začátek nového akademického roku 2015/2016! Seznamte se se svými novými spolužáky, popovídejte si s pedagogy nebo si odpočítejte při dobrém pití a jídle v zahradě Psychiatrické a Neurologické kliniky. Vyzkoušet si můžete různé sporty, připraven bude i hudební program, a především velké množství zábavy. Těšíme se na vás 30. září od 13.00 na Jedničce na startu! *zub*

Ženy + muži = volejbal!

Jste zaměstnancem Jedničky? Pak vezměte své kolegy, dobrou náladu, silné a přesné ruce a přijďte 3. října na Albertov, kde pro vás Ústav tělesné výchovy organizuje 1. ročník volejbalového turnaje smíšených družstev. Přihlášky posílejte nejpozději do 25. září na e-mail Marcj@centrum.cz. Kolektivnímu sportu (a veselí) zdar, fakultnímu zvláště! :) *jat*

Vědecký jarmark 2015

Na Vítězném náměstí v Dejvicích se bude 9. září od 8.30 do 17.30 konat zábavná interaktivní akce pod širým nebem – Vědecký jarmark – a naše fakulta bude u toho! Přiveďte své blízké či kamarády, aby si vyzkoušeli, jaké je to operovat klíčovou dírkou, poslechli si dýchací cesty nebo odhalili, jak se pozná astma či zápal plic. *zub*

Sportujte zdarma s Medikartou

V rámci projektu Medikarta, o kterém jsme vás informovali v minulém čísle, můžete využívat další nové slevy! Ústav tělesné výchovy zajistil od 1. června 2015 pro studenty a zaměstnance fakulty možnost zdarma využívat Volejbalové a tenisové kurty MFF

na Albertovských schodech. Od nového akademického roku pak i bazén a saunu ve Sportovním centru UK v Hostivaři nebo posilovnu, která se nachází ve vnitřním traktu Anatomického ústavu. Další slevy si můžete užít např. ve Švandově divadle, v Divadle pod Palmovkou, na golfu nebo při nákupu oblečení firmy Volansky. Podrobnější info najdete na <http://www.lf1.cuni.cz/medikar-ta-lf1?f=pro-studenty> *zub*

Dostavět zuby umí nejlépe naše studentka

Pavla Habartová, studentka 5. ročníku Zubního lékařství, reprezentovala naši fakultu a ČR na soutěži Jules Allemand Tro-

phy, která se konala 7.–9. června 2015 v italském Chieti. Soutěž spočívá v ovládnutí techniky anatomické stratifikace podle Dr. Lorenza Vaniniho, díky níž dokáže zubař dostavět

třeba ulomený zub tak, že není možné rozeznat výplň od skutečného zubu. V celostátním kole Pavla porazila studenty z lékařských fakult v Plzni, Hradci Králové, Olomouci a Brně.

Blahopřejeme! *jf*

FORCEE pro ženské zdraví

Gynekologicko-porodnická klinika se účastní mezinárodního projektu FORCEEE, který se zabývá výzkumem rizika vzniku nádorů prsu, vaječníků, děložní sliznice a děložního čípku. Vědci budou zkoumat změny ve stavbě a funkci DNA nádorových buněk i přítomnost původců infekce ve vzorcích stěrů z cervixu. Kombinace takových nálezů může předpovědět, jak velké je u konkrétní ženy riziko vzniku určitého typu karcinomu ženských orgánů. Projekt potrvá čtyři roky a budou při něm zkoumány tisíce evropských žen. *fia*

Již brzy vás přivítá klub absolventů

Jste absolventem Jedničky? Vaše pouto s fakultou nemusí končit promocií!

Na podzim se můžete těšit na klub absolventů Alumni 1. LF UK. Kromě kulturních a společenských akcí čeká na členy klubu řada slev a výhod od našich partnerů. Pomůžeme vám s pořádáním třídních srazů či mezioborových setkání, navrátit se můžete i do svých studentských let v Dobronicích. Do Alumni 1. LF UK se můžete přihlásit již nyní na alumni@lf1.cuni.cz. Stačí pouze zaslat následující údaje: jméno a příjmení, e-mail, korespondenční adresu (kam bude zdarma zaslána členská karta) a rok promoce. Těšíme se na vás na podzim 2015! *zub*

O financování vědy v Čechách

S financováním vědy na lékařských fakultách souvisí výuka nové generace odborníků, tedy i podpora postgraduálních studentů, kteří jsou neoddělitelnou součástí vědecké komunity. Věda na lékařských fakultách je tak přímou podmínkou kvalitní péče o pacienty v budoucnosti. Zaznělo to mj. 16. června v diskuzním pořadu 1. LF UK MEDialogy, kterého se zúčastnil náš pan děkan, prorektor pro vědu UK Jan Konvalinka a senátor a onkochirurg Jan Žaloudík. Záznam najdete na <http://www.lf1.cuni.cz/financovani-vedy-v-cechach> *fia*

Spolupracujeme na výukových modelech pro školy

Anatomický ústav a Centrum pro experimentální biomodely spolupracovaly na interaktivním 3D výukovém materiálu pro základní a střední školy Corinth Classroom – aplikaci určené pro tablety. Učitelé a žáci si díky ní mohou detailně prohlédnout a „osahat“ části lidského těla, stejně jako stavbu rostlin, geometrické struktury či atomy a molekuly. Zdeňka Nováková z Anatomického ústavu připravila zhruba 140 modelů 3D obrázků lidského těla včetně popisů v češtině, angličtině a latině. Více info najdete na <https://www.youtube.com/watch?v=A3dvY-aShuzE&feature=youtu.be> *fia*

Podíleli jsme se na výzkumu populace z doby bronzové

Václav Smrčka z Ústavu historie lékařství a cizích jazyků je členem mezinárodního týmu, který se zabýval výzkumem genetiky populace v Euroasii v době bronzové (3000–1000 př. n. l.). Vědci pod vedením kodaňské univerzity publikovali 11. června v prestižním časopise Nature článek Population genomics of Bronze Age Eurasia. Novými metodami bylo analyzováno 101 genomů jedinců z doby bronzové – celkem z 603 lidských vzorků, zubů, kostí a vlasů. „Doba bronzová zahrnovala velké populační migrace zodpovědné za současnou genetickou strukturu Evropy a Asie. Tým vědců prokázal rozšíření indoevrop-

ských jazyků v rané fázi tohoto období a překvapující zjištění týkající se adaptace na mléčnou stravu,“ řekl V. Smrčka. *fia*

Veselá a plná Dětská pouť

V zahradě Neurologické a Psychiatrické kliniky byla 2. června ve 14.00 zahájena za zvuku motorek klubu Black Dogs Dětská pouť, kterou tradičně pořádá naše fakulta ve spolupráci s mnoha partnery a pod záštitou starostky MČ Praha 2. Letos na akci dorazil rekordní počet dětí, které mj. viděly ukázkou práce policistů, vyzkoušely si základní léčebnou péči na plyšových medvědech, tančily a zpívaly se Standou Hložkem, shlédly představení divadla Damúza, skákaly v nafukovacím hradě, prošmejdily sanitku, soutěžily o ceny, napucly se u stánku s občerstvením a dostaly také spoustu dáreků. Děkujeme všem partnerům! *ed*

Fausták...

... pod tímto názvem je nyní označen Akademický klub 1. LF UK. Během prázdnin sice odpočívá, ale od poloviny září bude nově otevírat již od 10.30 hodin. Fausták má pro vás mj. připraveny pohodlné sedací pytle, v nichž se můžete uvelebit při čtení knih ze stále se rozrůstající knihovny, a pokud spěcháte na výuku či do práce, můžete si nechat uvařit kávu s sebou. Rádi vás přivítáme! *ed*

Přihlašte se na Jazykový tandem 2015

Chcete si upevnit komunikační dovednosti v lékařské angličtině, skamarádít se s budoucím lékařem z cizí země a ještě za to získat 2 kredity? Zapište si volitelný předmět Jazykový tandem! Se spolužákem z anglické paralelky se budete pravidelně scházet a společně pracovat na oborově blízkých tématech v češtině a angličtině. Přihlašování bude možné od poloviny července prostřednictvím SIS. Více info před začátkem akademického roku na <http://udl.lf1.cuni.cz/> v sekci STUDIUM/TANDEM *jf*

Vítězní studenti, kteří se baví vědou

Máme za sebou 16. ročník Studentské vědecké konference (SVK), které se zúčastnilo 62 studentů. Přečtěte si názory těch, kteří dopadli nejlépe. Ačkoli mají s vědeckou prací různé dlouhé zkušenosti, všichni se shodují, že by v ní chtěli pokračovat. Třeba se necháte inspirovat (nejen) k účasti v příštím ročníku SVK i vy! :

Vítězům všech čtyř kategorií (v nelékařské sekci byla udělena dvě první místa), kteří si 25. května vyzvedli svá ocenění ve Faustáku, jsme položili několik otázek.

1. Proč vás baví věda?
2. Co bylo na vaší práci nejtěžší a nejzajímavější?
3. Co považujete za nejdůležitější ve vztahu školitel-školenec?
4. Jakou zkušenost jste si z SVK odnesli?

Mgr. Jiří Michalec,

3. ročník doktorského studijního programu

Sekce: nelékařských oborů

Práce: Srovnání klinické užitečnosti skórovacích systémů Londýnské věže

Školitel: PhDr. PaedDr. Pavel Harsa, Ph.D. et Ph.D., Psychiatrická klinika

1. Na vědě mě baví, když má úzký vztah ke klinické praxi – tedy když výzkum odpovídá na její praktické potřeby, a tím ji zkvalitňuje. Proto se zabývám psychologickými diagnostickými metodami, kde je stále co rozvíjet. Věda pro mě taky představuje možnost určité reflexe toho, co rutinně v klinice děláme, aniž bychom někdy měli čas se nad tím více zamýšlet.

2. Nejtěžší asi nedostatek času. Často se vědě věnuji o víkendech, protože přes týden není kapacita. Nejzajímavější? Těžko vybrat. Asi postupné pronikání do statistických základů diagnostických metod.

3. Férovost na straně školitele a samostatnou aktivitu na straně školence.

4. Je to příjemná a určitě přínosná akce. Jen jsme si s kolegy říkali, že se prezentace nesou trochu v duchu „zkoušky“ a že je to škoda. Ale nemám nápad, jak to změnit.

Martin Kaňa,

4. ročník všeobecného lékařství

Sekce: pregraduální teoretická a klinická

Práce: Imunofenotypické charakteristiky telocytů (myofibroblastů) močového měchýře u pacientek s intersticiální cystitidou ve srovnání s kontrolami

Školitel: prof. MUDr. Ctibor Povýšil, DrSc., Ústav patologie

1. Těch důvodů by mohlo být mnoho. Pro mne je asi tím hlavním možnost uplatnit své

Vítězové SVK krátce po vyhlášení výsledků – zleva M. Kaňa, J. Michalec, K. Vlčková a V. Dvořáková.

nápady v praxi. A pokud se člověk dostane k zajímavým výsledkům, pak je to velmi povzbudivý pocit.

2. Nejtěžším okamžikem byl pravděpodobně počátek výzkumu, kdy se člověk musí zorientovat v poměrně velkém množství informací. Ty jsou ne vždy snadno dostupné a vzhledem k rychlému vývoji v dané oblasti často i zastaralé. Zajímavých okamžiků bylo opravdu hodně – během výzkumu si člověk může vyzkoušet věci, o kterých si do té doby maximálně četl v učebnici.

3. Za důležité považuji chuť do práce a aktivitu ze strany školence a trpělivost ze strany školitele.

4. Hlavním přínosem je podle mě možnost vyzkoušet si prezentaci výsledků své práce. Zároveň může účastník konference poznat ostatní studenty a seznámit se s jejich výzkumem. SVK je velmi přínosný projekt, který má potenciál se dál rozvíjet. Zajímavá by možná byla možnost prezentovat výsledky v podobě posterů, jejichž vystavení v budovách klinik či ústavů by mohlo zaujmout větší počet studentů.

MUDr. Veronika Dvořáková,

2. ročník doktorského studijního programu

Sekce: postgraduální klinická

Práce: Klinická a laboratorní charakteristika pacientů s MELAS syndromem

Školitel: doc. MUDr. Tomáš Honzík, Ph.D., Klinika dětského a dorostového lékařství

1. Věda nám dává možnost proniknout velmi hluboko do jádra studované problematiky. Umožňuje nám nejen pochopit či objevit nové souvislosti, ale i nastolit řadu otázek. To vše mj. zpeřuje každodenní práci klinického lékaře.

2. Nejtěžší částí byl zcela určitě sběr a systematizace dat – prostudování

nespočetného množství často i desítek let starých chorobopisů a navržení a vytvoření databáze, která by účelně sloužila k vyhodnocení informací. Nejzajímavější byly samozřejmě analýza a vyhodnocování údajů, které nezřídka přinesly velmi zajímavé a neočekávané výsledky.

3. Mezi školitelem a školencem je nutná úzká spolupráce a ochota vzájemně si vyhovět. Oba musí věnovat projektu svůj volný čas. U školitele je nezbytné podnětné vedení, u školence vytrvalost a schopnost samostatně řešit problémy.

4. Nebylo zcela snadné představit úzce specializovaný projekt širšímu publiku, abych dokázala zaujmout a zároveň sdělila všechny podstatné informace, navíc v omezeném časovém prostoru. Účastí na SVK jsem si to vyzkoušela a byla to zkušenost zajímavá.

PhDr. Lenka Čablová,

4. ročník doktorského studijního programu

Sekce: nelékařských oborů

Práce: Vliv rodinných pravidel a emoční vřelosti na pití alkoholu u dětí a dospívajících

Školitel: prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., přednosta Kliniky adiktologie

1. Na vědě mě baví její kreativita a možnost, že si můžu rozšiřovat hranice poznání. Současně je potřeba pochopit a osvojit si určité zákonitosti, logiku a pravidla – tato kombinace mě na ní fascinuje a baví zároveň.

2. Asi nejtěžší bylo najít adekvátní způsoby, jak vyjádřit a ověřit to, co mě na daném tématu zajímalo z klinicko-psychologického pohledu a prezentovat to ve formě statistických výsledků – jasných čísel. Nejzajímavější je vidět skoro na konci disertační práce celý ten proces. Kdy člověk začínal s psaním teoretických článků, systematických reviews ▶

- a skládal mozaiku poznání, až se postupně dostal k hlavním závěrům. Je úžasné vidět v perspektivě smysl projektu.
- 3. Otevřenost v komunikaci, rovnocenný přístup a společnou práci na daném tématu.
- 4. Konference byla organizována na vysoce dobré a profesionální úrovni, odnesla jsem si zajímavé podněty do další práce a přehled o projektech kolegů. Do příštích let bych navrhla oddělit pre- a postgraduální část studentů lékařských oborů do samostatných sekcí.

Mgr. Kateřina Vlčková,

2. ročník doktorského studijního programu

Sekce: postgraduální teoretická

Práce: Survivin jako nový cíl signální dráhy

Hedgehog v lidských nádorových buňkách

Školitel: doc. MUDr. Jiří Vachtenheim, CSc., ÚLBLD

1. Práce ve vědě je zajímavá a pestrá. Řešení každého vědeckého problému má svůj vývoj – nikdy si předem nejste jisti výsledkem a nevíte, kdy vás něco překvapí. Testujete nově položené hypotézy, snažíte se objasnit otázku, na které při práci narazíte, a vnést nové světlo do dané problematiky. Celý tento proces je velmi dynamický a „dobrodružný“.

2. Na vědeckých projektech je podle mě nejtěžší dlouhé čekání. Od začátku řešení problému po první jasné výsledky může uplynout hodně času. Práce může vést do slepých uliček a v té době člověk pochybuje, jestli se ubírá správným směrem. Nicméně tyto odbočky a nově vznikající

otázky, které je potřeba vyřešit, jsou zároveň tím nejzajímavějším.

3. Student potřebuje vědět, že školitel mu pomůže s překážkami, se kterými si nedovede poradit. Zároveň by měl školitel cítit zpětnou vazbu od studenta, který se k řešení problematiky postaví zodpovědně a bude se snažit dosáhnout co nejlepších výsledků.

4. Je zajímavé konfrontovat vlastní práci s výsledky ostatních studentů. Člověk se během SVK dozví, jaká témata se na fakultě řeší a jaké přístupy studenti a jejich školitelé zvolili. Možná by bylo dobré s dostatečným předstihem někde vyvést program konference, aby se i neprezentující studenti mohli jít podívat na přednášky, které by je tematicky zaujaly. *jat*

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč:

Doc. Jarmila Heissigerová, Oční klinika

Ráda bych dala jedničku všem, kteří se podíleli na 16. studentské vědecké konferenci, jež se konala začátkem května na naší fakultě – zejména všem aktivním účastníkům z řad studentů. Pro mnohé je to první příležitost nácvičku prezentačních dovedností a zároveň možnost seznámit ostatní s výsledky své práce. Velká až rekordní účast jasně ukazuje stoupající zájem o tuto akci, která umožňuje navázání kontaktů a rozšiřuje povědomí studentů o projektech probíhajících na naší fakultě.

MUDr. Zdeněk Hrubý, Stomatologická klinika

Jedničku si z mého pohledu každodenní konziliární práce zaslouží hned dvě pracoviště, která se při své specializované činnosti podílí i na výuce studentů 1. LF UK. Tým doc. Ivana Netuky z Kardiocentra IKEM má významné úspěchy v programu srdečních podpor i světové prvenství katetrizačně implantované dočasné srdeční pumpy. Hepatologický tým IKEM oslavil 20 let programu transplantací jater, který dosud čítá 1187 provedených výkonů a dále se intenzivně rozvíjí.

Osobnostní „jedničkou“ je nepochybně letošní laureát Ceny J. E. Purkyně prof. Jiří Mazánek. Pracovní nasazení pana profesora a celoživotní věrný vztah k naší fakultě jsou obdivuhodné.

Kristýna Zikešová, 3. ročník VL

Jedničkou bych za poslední dobu ocenila osoby, které se zasloužily o letošní premiérové zapojení naší fakulty do Pražské muzejní noci. Dále pak samozřejmě vyučující, studenty a další, kteří se podíleli na organizaci a chodu celé akce. Považuji to za skvělou příležitost pro budoucí uchazeče nebo nadšence objevit zajímavosti našich ústavů běžně pro veřejnost skrytých. Osobně bych tuto možnost v době studia gymnázia s radostí uvítala.

Lenka Brožková 2. ročník VL

Jedničku bych dala všem mým přátelům a celkově všem studentům, kteří v poslední době dokončili diplomové nebo bakalářské práce a následně úspěšně složili státnice. Můj obdiv jim patří hlavně za to, že dokázali odolat svádění prvních teplých dnů a vyvádění venku s kamarády, což mně se moc dobře nedaří :-)

mš, ed, jat

CO PRO MĚ ZNAMENÁ JEDNIČKA

Prof. MUDr. Jana Dušková, DrSc., proděkanka pro zubní lékařství

Vystudovala jsem stomatologii na FVL UK a po promoci jsem nastoupila do tehdy prestižního Výzkumného ústavu stomatologického (VÚS). V 90. letech ministerstvo zdravotnictví rozpustilo svoji vědecko-výzkumnou základnu a VÚS se stal součástí VFN a 1. LF UK. Můj vztah k lékařské fakultě je tedy vztahem navrátilce.

Zapojení do všech činností fakulty a řídicí funkce včetně funkce proděkanky pro stomatologii pro mne znamenaly novou výzvu čestně obstat a hlavně možnost zasazovat se o medicínské pojetí reformovaného studijního programu, naplňování vize aktualizovat výuku budoucích zubních lékařů jak ve smyslu pokrokových diagnostických a ošetřovacích technologií, tak i měnící se potřeby péče v demograficko-sociálních proměnách naší populace. Při pohledu zpátky si uvědomuji, že VÚS byl s 1. LF UK propojen víc než by se na první pohled zdálo. Pravidelným spojovacím článkem byly debatní semináře s pracovníky fakulty o patofyziologii zánětu nebo o mezihře specifických mikroorganismů a imunitní odpovědi – chci jmenovat alespoň profesory C. Johna, J. Kostlána a M. Škacha. Myslím, že semináře, nikým nenařizené, byly oboustranně přínosné. Pocit sounáležitosti s fakultou, na které jsem vystudovala a získala vědecké a pedagogické distinkce, mne neopustil ani během bezmála dvacetileté exkurze do mimofakultního pracoviště. Tento pocit akcentoval ve chvíli návratu, kdy jsem jako přednostka ústavu a později proděkanka mohla poznat a spolupracovat s řadou osobností, ale také s pracovníky děkanátu při organizaci přijímacích řízení a studia budoucích zubních lékařů. ■

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky?

Zajímá nás vše!

O placení školného na veřejných vysokých školách se s většími či menšími přestávkami diskutuje již několik let – a to nejen na úrovni politické. Je to zkrátka téma kontroverzní, které vzbuzuje emoce. Zeptali jsme se proto „Jedničkářů“, zda u nich vyvolává pocity kladné, nebo spíše negativní.

Byli byste pro placení školného na státních vysokých školách?

Jitka Nečková, 5. ročník VL

Souhlasím se zavedením školného v případě, že: 1. by fakulty měly k dispozici stipendijní systém, který by umožňoval, aby škola svým nejlepším studentům studium dotovala; 2. peníze takto získané by zůstávaly fakultě a vedly k rozvoji školy (učební pomůcky, menší studijní skupiny, kvalitnější přednášející); 3. případné „půjčky“ na studium by zajišťoval stát za přesně stanovených podmínek. Zda by zavedení školného mělo vliv na disciplínu studentů, je otázkou. Myslím si, že by asi příliš nepřibýlo těch, co by si možnosti studovat více vážili.

Doc. Ondřej Šeda, Ústav biologie a lékařské genetiky

Nebyl. Pokud hovoříme o zavedení plošného školného na vysokých školách, jsem rozhodně proti, i když se jednalo o tzv. školné odložené. Mám za to, že v současném nastavení systému by zavedení školného nepřineslo kýžený efekt v podobě zvýšené motivace studentů či kvality vzdělání, naopak by díky nedostatečnosti kompenzačních mechanismů ještě více znevýhodnilo sociálně slabší studenty. Myslím si, že skandinávský a německý model bez školného na veřejných vysokých školách je hodný následování.

Jan Šturma, 3. ročník VL

Studium, ať už medicíny, či jiných oborů, je záležitostí finančně náročnou, nehledě na peníze se studiem spojené. Taková zátěž by se proto mohla stát limitujícím faktorem pro výborné studenty s omezenými finančními možnostmi. Z tohoto důvodu se zavedením školného nesouhlasím. Pro studium vysoké školy by měla být rozhodující především úroveň znalostí, nikoli finanční situace studenta. Na druhé straně je třeba, aby student po absolvování přistupoval s ohleduplností a úctou k zemi a instituci, jejichž finance mu pomohly vystudovat. Jako kompenzace poté připadá v úvahu práce a daň placená ve státě, kde studoval.

Prof. David Cibula, Gynekologicko-porodnická klinika

Rozhodně podporuji rozumnou výši příspěvku na studium, který by zvýšil motivaci studentů a zároveň byl využit ke zkvalitnění podmínek pro studium (např. aby se měli kde převléci, kde přespat o nočních službách, atd.). Za mnohem důležitější pro studium medicíny považuji vytvoření podmínek pro to, aby mohli být studenti během klinické části studia zapojeni do klinické práce jako rezidenti, získat skutečně praktické zkušenosti z reálné medicíny, vyzkoušet si jednotlivé obory, a přesunout většinu výuky z teorie na chodbách a posluchárnách do praxe u lůžka.

Doc. Jiří Petrák, Ústav patologické fyziologie

Moje odpověď by zněla ANO, pokud bych dokázal nějakým kouzlem zajistit, že: 1. školné nezmizí v černé díře, ale dojde k prokazatelnému zvýšení kvality výuky; 2. nedojde pod záminkou školného ke krácení financování fakulty/UK z veřejných prostředků; 3. studenti se budou za své peníze dožadovat vysoké kvality výuky a profesionality pedagogů i úředníků; 4. školné bude přiměřené a nestane se pro studenty nepřekonatelnou ekonomickou bariérou. Vzhledem k tomu, že mám o naplnění těchto 4 podmínek značné pochybnosti, zní moje odpověď: „ZATÍM NE“.

Ing. Jaromír Michl, ekonom fakulty

Máme státní dluh, který je úročen a stále roste. Není dost peněz pro školy, zdravotnictví, bezpečnost a armádu... Když bude chtít někdo studovat lékařské obory v Anglii či USA, zaplatí za studium statisíce korun ročně. Když chce někdo studovat lékařské obory v ČR (v českém jazyce), nezaplatí NIC! Pokud to nezměníme, nemůžeme se oddlužit a dohnět vyspělejší. Doporučoval bych tedy zavést školné zkušební na všech tuzemských lékařských fakultách. Doposud stojí studium lékaře či zubaře státní rozpočet cca 100 000 Kč ročně. Nově by bylo stanoveno školné např. 80 000 Kč ročně a stát by hradil třeba 30 000 Kč ročně. Finance i kvalita by tak mohly stoupnout o 10 %. Student by za 5leté studium zaplatil 400 tisíc, za 6leté 480 tisíc. V následujících několika letech, po řádném ukončení školy, by formou uplatnění slevy na daní z příjmu mohl získat až 100 % vložených prostředků zpět. Stát by za každý rok trvale ušetřil finanční prostředky za ty případy, kdy budoucí absolvent během stanovené doby nebude mít výdělečnou činnost v ČR, a také za studenty, kteří nedokončí studia. Zvýšením celkových zdrojů a tlakem samotných studentů by vzniklo vhodné klima pro růst kvality vzdělávání. Konkrétní pravidla, výše poplatku, státního příspěvku i způsobu daňové kompenzace by byly zakotveny do „Smlouvy o studiu...“.

Natalie Malinová, 4. ročník ZL

Pro zvýšení kvality výuky by školné jistě pomohlo. Ovšem částka by musela být taková, aby její výše byla únosná i pro sociálně slabší rodiny, případně by musela být připravena možnost splátek, které by studenti spláceli až po absolvování. I když v rámci výuky zubního lékařství pracujeme již nyní s dostatkem kvalitních a moderních materiálů, víc finančních zdrojů by se jistě hodilo. Navýšením rozpočtu by mohli být lépe zaplacení i vyučující. ▶

Hana Dittrichová, 4. ročník VL

Pokud by tento krok vedl ke zvýšení kvality veřejného vysokoškolského vzdělávání a zároveň by byly nastaveny podmínky přijatelné i pro studenty (maximální výše poplatku za semestr bez opakujícího se zvyšování; finanční pomoc), souhlasila bych. Ovšem podle modelů ze zahraničí, kde zavedení školného nepřineslo očekávané výsledky, např. v Německu, se domnívám, že by se situace vyvíjela podobně i u nás. Nemluví o finanční zátěži studentů v počátcích profesní kariéry, s níž se momentálně vyrovnávají třeba v USA.

MUDr. Michael Tiep, čerstvý absolvent VL

Myslím si, že vysokoškolské vzdělání by mělo být bezplatné a dostupné pro všechny vrstvy obyvatel bez rozdílu příjmů. I přestože by si pravděpodobně studenti výuky více vážili a měli by aktivnější přístup k tomu získat zpět protihodnotu ze školného. Vysokou školou si člověk výrazně zvýší svůj lidský kapitál a má možnost tím obohatit sebe i společnost.

Petr Laštovička, 4. ročník VL

Osobně bych po placení školného nehlasoval, protože si myslím, že právě peníze by mohly spousta lidí odříznout od možnosti vzdělávat se, pracovat na sobě a jít si za svým cílem. Velký otazník stojí také nad tím, jestli by placení školného odradilo tzv. věčné studenty. Jediné pozitivum vidím v tom, že by se studenti možná více připravovali na zkoušky a studium by nezanedbávali. Spousta z nich ale přistupuje k penězům a ke studiu zodpovědně i tak.

Filip Knotek, 1. ročník VL

Věřím, že pokud by školné nebylo přehnané, jako např. ve Velké Británii, kde dosahuje astronomické výše 9000 liber ročně, pro většinu z nás by nebylo velkou zátěží. Rozumná částka by mohla být 10 000 až 15 000 na jeden akademický rok. Dohromady by to za všechny studenty mohlo dělat slušnou peněžní injekci do fakultního rozpočtu. Nutno podotknout, že je to investice do nás samotných.

MUDr. Tomáš Tyll, přednosta KARIM, ÚVN Praha

Ano. Zavedení školného by mohlo zlepšit kvalitu výuky – oboustranně (žák i učitel). Nemělo by být symbolické. Mělo by být reálnou investicí do vzdělání. Musela by existovat: a) možnost přístupných půjček, které by zaručily všeobecnou dostupnost VŠ vzdělání, b) finanční ohodnocení absolventů by muselo být takové, aby se jednalo o investici návratnou. Lapidárně řečeno, napnu síly k absolvování 1. LF, kvalitní studium si platím a o to více se snažím. Dostuduju, najdu si práci (ne sedm prací), budu schopen normálně žít (bydlení, rodina, auto, dovolená...) i splácet investici do vzdělání. Aktuálně je to tím pádem fikce.

Doc. Debora Karetová, II. interní klinika

Jsem proti placení školného na veřejných vysokých školách. Stále si myslím, že vzdělání a rovný přístup k němu je celospolečenským zájmem, samozřejmě i ekonomickým, takže je třeba ho dotovat. Jsem skeptická k tomu, že by platby vedly ke zlepšení úrovně výuky nebo vědy na vysokých školách. Nevěřím, že platba za školné by ze špatného studenta udělala odpovědného, stejně tak nemyslím, že by navýšení mzdových zdrojů přetvořilo k lepšímu pedagogy. Naopak vyšší poplatky než dosud bych požadovala za neplnění studijních povinností ve smyslu opakování zkoušek nebo ročníku.

MUDr. Jana Mašková, postgraduální studentka, Neurologická klinika

Otázka školného je podobně dvousečná jako regulační poplatky ve zdravotnictví. Finanční spoluúčast je na zahraničních univerzitách běžná. Díky mnohaletým zkušenostem je systém při adekvátním nastavení stipendijních programů vyvážený i pro sociálně slabší. U nás si dokážu jistě školné představit, pokud by bylo využito smysluplně. Např. kdyby byly vybrané peníze „navíc“ k rozpočtu fakulty a umožňovaly by zlepšení úrovně výuky. Pokud by mělo být školné využíváno pouze k tomu, aby se o vybranou částku snižoval finanční příspěvek ze státního rozpočtu, pak by bylo určitě přijímáno negativně. Doufám, že pokud by mělo k zavedení školného dojít, bude tomu předcházet důkladná diskuze nad jeho výší, aby mladí lékaři měli možnost splatit studentské půjčky ještě před důchodem.

Další názory si můžete přečíst na FB Jedničky

FACOLTA

ŠKOLNÉ NA VEŘEJNÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

jm

SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Lze se vyhnout zbytečným problémům?

V současnosti se ve specializačním vzdělávání objevuje mnoho překážek, které ztěžují život lékařům zařazeným do specializační přípravy. Na problémy však poukazují i jejich školitelé, organizátoři či politici. V aktuální Jedničce upozorníme na některé potíže, do nichž se lékaři v praxi během specializačního vzdělávání dostávají, ale které lze snadno eliminovat, když se včas a systematicky zaměří na požadavky vzdělávacího programu.

Bez informací není atestací

Nutná je znalost vzdělávacího programu daného oboru, do něhož je školenec zařazen na začátku specializačního vzdělávání (a nikoliv až před atestací!) a podle něhož postupuje. Tedy mít jasno, jakou praxi, výkony, stáže či kurzy musí absolvovat, aby splnil veškeré požadavky k atestaci. Je samozřejmě nezbytné, aby byl se vzdělávacím programem důvěrně obeznámen i školitel a pomohl svému svěřenci při plánování povinných praxí, stáží, kurzů aj. Je smutné, když se lékaři zajímají o vzdělávací program až před podáním žádosti o certifikát po ukončení povinného kmene nebo dokonce před podáním přihlášky k atestaci. Školitelé na akreditovaných pracovištích by měli vědět, které dovednosti může školenec získat na mateřském pracovišti a kdy mu musí umožnit stáž na pracovišti s vyšší akreditací. Jistě, momentálně je situace složitější tím, že specializační vzdělávání probíhá paralelně podle tří vzdělávacích programů, ale i přesto lze získat spolehlivé a včasné informace. Ignorance požadavků vede ke zbytečnému rozčarování a častým výmluvám na nebyvalou byrokracii, které jsou nezřídka provázeny přílivem negativních emocí a různých tlaků.

„O tom, že lze bez zbytečných stresů atestační přípravu a zkoušku zvládnout, svědčí fakt, že je stále dost lékařů, kteří předloží včas a perfektně vyplněnou dokumentaci s průběžnými záznamy školitelů.“

Průkaz odbornosti a logbook

Slouží k průběžnému záznamu absolvované praxe a požadovaných výkonů, vyšetření, operací během specializační přípravy. Pravidelným záznamem se rozumí záznam o absolvované praxi minimálně jednou ročně (byť na stejném mateřském pracovišti!), dále všechny záznamy o povinných stážích mimo své pracoviště, event. kurzech, testech. Někteří školitelé se domnívají, že není třeba zapisovat praxi na mateřském pracovišti. Tak tomu ale není. U všech záznamů má být uvedeno jméno

školence, doba (od–do), která je předmětem uvedených činností, hodnocení a datum zápisu! Doplněno musí být čitelným podpisem školitele a razítkem zdravotnického zařízení. Bohužel se příliš často setkáváme s neúplnými záznamy, kde chybí zejména časové údaje o potvrzované praxi. Občas dokonce školeneц předloží před atestací „čistý“ průkaz odbornosti a logbook – podpisy pak shání v posledních dnech. Při častých změnách pracoviště je takový dodatečný záznam prakticky nemožný.

Absolvování povinných kurzů a stáží

Jejich přehled je vždy uveden v příslušném vzdělávacím programu. Lze je v pohodě zvládnout při včasné naplánování během celé přípravy a není nutné je odkládat až na poslední měsíce. Povinné všeobecné specializační kurzy – Lékařská první pomoc, Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy, Prevence škodlivého užívání návykových látek a Radiační ochrana – pořádají nyní všechny LF. Zdůrazňuji, že tyto kurzy jsou pro všechny vzdělávací programy z roku 2011 opravdu povinné, i když tam ještě nejsou uvedeny. Nabídka oborových specializačních kurzů sice není tak rozsáhlá, neboť dochází ke střídání pořadatelství mezi LF, ale vždy je zajištěn nezbytný počet. Většinu jich i nadále pořádá IPVZ. O změnách, které se týkají povinných specializačních kurzů, jsou dostatečné informace na webech všech LF.

Splnění požadavků

měsíc před termínem atestace

Lékařům často činí potíže splnění všech požadavků daných vzdělávacím programem měsíc před zvoleným termínem atestační

zkoušky. Týká se to zejména celkové doby specializačního vzdělávání, ale i rozsahu všech povinných a doplňkových praxí, povinných stáží a kurzů a předložení dokladů o započítání odborné praxe absolvované v zahraničí, jiném oboru nebo během doktorského studia. Přihlášku k atestaci je třeba zaslat 90 dní před termínem, kdy ještě lze, aby byly některé akce v následujících dvou měsících doplněny s uvedením data splnění, které nepřesahuje do posledního měsíce před atestací. Při včasné podání přihlášky je možné uchazeče

na nedostatky upozornit, ale nelze např. přijmout přihlášku k atestaci s doloženou praxí v rozsahu 60 měsíců místo požadovaných 72 nebo s praxí absolvovanou na neakreditovaném pracovišti. Je také škoda, když uchazeč nestačí včas absolvovat některý povinný kurz nebo předložit doklad o započtené praxi, a tím ztratí šanci atestovat.

Pro pomoc se obračejte i na OSCV

Požadavky na specializační vzdělávání jsou tedy dány – i když k nim mohou být jisté výhrady, je nutné je respektovat podle vzdělávacích programů. Mnoha problémům lze předejít a není třeba čekat, zda je vyřeší novela vyhlášky či zákona. Postačí větší pozornost a zájem ze strany školenců, jejich školitelů i organizátorů vzdělávání. Není zcela pravdou, že informace o těchto požadavcích neexistují – stačí se včas podívat na weby LF, řídit se jimi a respektovat je. Pak jistě bude specializační vzdělávání pro všechny strany pohodovější a nebude nutné se vymlouvat na náhle vzniklé překážky. O tom, že lze bez zbytečných stresů atestační přípravu a zkoušku zvládnout, svědčí fakt, že je stále dost lékařů, kteří předloží včas a perfektně vyplněnou dokumentaci s průběžnými záznamy školitelů. Společný zájem a spolupráce školenců, školitelů a dalších osob zodpovědných za specializační vzdělávání ve zdravotnických zařízeních mohou fungovat jako efektivní prevence uvedených problémů. I naše oddělení specializačního a celoživotního vzdělávání (OSCV) se snaží v tomto směru vycházet vstříc a poskytovat všechny potřebné informace.

Jana Krejčíková, vedoucí OSCV

Prvním autorem článku o enzymové substituční terapii je student Jan Kulhánek

V předminulém čísle fakultního bulletinu dostal od svého kolegy pomyslnou jedničku student 5. ročníku všeobecného lékařství Jan Kulhánek za práci na vědeckých projektech Kliniky dětského a dorostového lékařství. Jedničku zároveň obdrželi i pedagogové, kteří se touto formou svým studentům věnují.

„Jan Kulhánek se účastní několika vědeckých studií v oblasti dědičných metabolických poruch. Pracujeme na klinickém popisu tří dětí s jedinečnou manifestací kardiomyopatie při extrémně vzácné mitochondriální poruše s mutacemi v AIFM1 genu zjištěné metodou next generation sequencing. Další studie se věnuje popisu změn extracelulární matrix u mukopolysacharidóz, kde jsme jako první dokumentovali pokles koncentrace aktinu, jehož hladina jako produktu house-keepingového genu zůstává jinak prakticky konstantní,“ vysvětlil MUDr. Martin Magner, jenž je školitelem J. Kulhánka. Na výzkumu spolupracují s Laboratoří pro studium mitochondriálních onemocnění a dále s Ústavem dědičných a metabolických poruch, postup tím pravidelně konzultuje na klinice zejmé-

na s prof. Jiřím Zemanem a doc. Tomášem Honzíkem.

MUDr. Magner doplnil, že se J. Kulhánek na výzkumu podílí zejména zpracováním klinických a rešeršních dat, sepisováním výsledků a jejich prezentací. Tím se nejen sám učí, ale přispívá i k urychlení celého výzkumu. „Výsledky byly prezentovány na mezinárodních kongresech, Honzova prezentace byla dokonce jednou zařazena do orální sekce. Je také prvním autorem českého přehledového článku o enzymové substituční terapii. Obojí je pro pregraduálního studenta po tří čtvrtě roce práce velkým úspěchem,“ říká M. Magner. Oceňuje především nadšení, skromnost, pracovitost i výbornou znalost angličtiny svého žáka. „Jen pro uvedený český článek musel nastudovat kolem 150 odborných publikací. Má také nesmírně hezký vztah k dětem,“ chválí svého žáka. Podle něj takových studentů není mnoho. „Můžeme mít v laboratořích ty nejlepší a nejmodernější přístroje, ale pokud nedokážeme včas podchytit a nabídnout práci výjimečným studentům, bude to bez ohledu na obor ta největší ztráta. Je potřeba motivovat, vytvářet zdravé konkurenční

Martin Magner (na snímku vlevo) spolu s Honzou Kulhánkem.

prostředí, které podporuje soutěživost a snahu něco dokázat, posunout sebe i věci kolem dále,“ říká MUDr. Magner. Zájemcům o postgraduální studium by doporučil, aby si našli pracoviště se zkušenostmi a s kvalitním laboratorním zázemím. „A hlavně, aby si kandidáti dobře promysleli, jestli je touha po poznávání, vědeckém zrání a budoucí výchova dalších studentů uspokojí a jestli jsou schopni se do studia se vším všudy naplno pustit,“ dodává.

fi

Jedničku na zkoušku si vyzkoušelo přes 150 maturantů

Už potřetí se na fakultě sešli uchazeči přijímat ke studiu bez přijímacích zkoušek díky výbornému středoškolskému studijnímu průměru. Maturanti dostali jako tradičně příležitost vyzkoušet si na vlastní kůži, co obnáší studium medicíny.

Kromě návštěvy Anatomického muzea si 4. června vyzkoušeli základní laboratorní vyšetření v Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky, hodnocení preparátů v Ústavu histologie a embryologie, vyšetřování modelů v Ústavu všeobecného lékařství. Některé z intervenčních zákroků pak nabídla fantomová nemocnice Fyziologického ústavu. Své dveře otevřel i Akademický klub a Spolek mediků českých ve Faustově domě, a letos poprvé i Ústav vědeckých informací. Zájemce u studium zubního lékařství přivítala Stomatologická klinika.

Podobně jako v minulém roce projevilo zájem o návštěvu fakulty přes 140 středoškoláků přijatých ke studiu všeobecného lékařství a 16 k lékařství zubnímu. Průvodce jim dělali současní studenti fakulty, kteří budoucím kolegům předali něco ze

svých studijních zkušeností a odpovídali na všechny dotazy. Loni se ke studiu zapsalo 80 % zúčastněných maturantů. V letošním roce bychom rádi dosáhli minimálně stejného výsledku. Podle prvních ohlasů se akce vydařila, podívat se můžete ve fotogalerii na webu fakulty <http://www.lf1.cuni.cz/jednicka-zkouska?f=pro-uchazece> Všem zúčastněným pracovištím i dobrovolníkům ještě jednou děkujeme za projevení nadšení a spolupráci.

jm

Ohlasy uchazečů z Jedničky na zkoušku

Lucie Medalová, Příbram

Hlásila jsem se ještě na jiné fakulty do Prahy a do Plzně, ale na Jedničku mě vzali bez přijímací. A tady se mi opravdu moc líbí, takže dost vážně uvažuji o tom, že na další přijímačky ani nepůjdu.

Filip Čech, Prostějov

Předem jsem si zjišťoval, jak Jednička na zkoušku vypadá, a strašně moc jsem se těšil.

Bude to asi znít kuriózně, ale rozhodoval jsem se po inspiraci Jiráskovým románem Filozofská historie. Stejně jako hlavní postava Vavřena půjdu studovat do Prahy na lékaře :-)

Tomáš Nagy, Praha

Dnešní akce mě velmi zaujala, líbilo se mi asi všechno. Kdyby mě ale vzali na mimo-pražskou fakultu, raději bych nastoupil tam, protože bych se chtěl osamostatnit od rodičů a zažít studentský život na koleji.

Kateřina Rozínková, Dobré

Jednička na zkoušku se mi líbila moc. Trochu mě vyděsila histologie, že se fakt všechno budeme muset naučit, ale třeba resuscitační modely na fyziologii byly super. Nevěděla jsem, že je možné tak detailně simulovat životní funkce.

jf

Absolventi už vědí...

Jaké mají představy o své budoucnosti? Jak jsou na ni připraveni a co od ní očekávají? Přečtěte si, co jsme se dozvěděli od 288 absolventů, když v roce 2014 odevzdávali index a chystali se na vstup do reality pracovního procesu. A můžete je třeba srovnat s představami svými, které o své práci máte nebo jste v jejich věku měli...

- Medicína se těžce feminizuje – téměř dvě třetiny (63 %) respondentů tvořily dívky.
- Více než polovina (51 %) dotázaných po maturitě úspěšně složila přijímačky i na jinou LF, ale rozhodla se studovat na Jedničce.
- Na základě vynikajících studijních výsledků na SŠ („na průměr“) se na 1. LF dostalo 30 % z absolvujících studentů.
- Více než polovina (57 %) absolvovala studium za standardních 6 let, ostatní prodlužovali především kvůli výjezdům do ciziny.
- Jednu zahraniční stáž během studia absolvovalo 18 % studentů, stejný počet podstoupil stáže dvě. Zatímco 6 % absolventů využilo možnosti vyjet dokonce vícekrát, zbylých 58 % z nich zůstalo po celou dobu studia doma.
- Nabízí se tak možná souvislost s úrovní jazykové vybavenosti našich studentů – 21 % z nich mohlo svou výbornou angličtinu doložit mezinárodním certifikátem, 22 % podle vlastního hodnocení umí anglicky dobře, ač certifikát neměli. Skoro polovina (47 %) označila svou angličtinu za průměrnou, zatímco zbylých 10 % se označkovalo výrazem „nic moc“.
- Mladí lékaři se zdají být povětšinou věrni své vlasti – 90 % z nich chtělo nadále pracovat v ČR. V Praze chtělo zůstat 37 %, jinde v Čechách 45 %, na Moravu či do Slezska se chtělo odstěhovat 8 %.

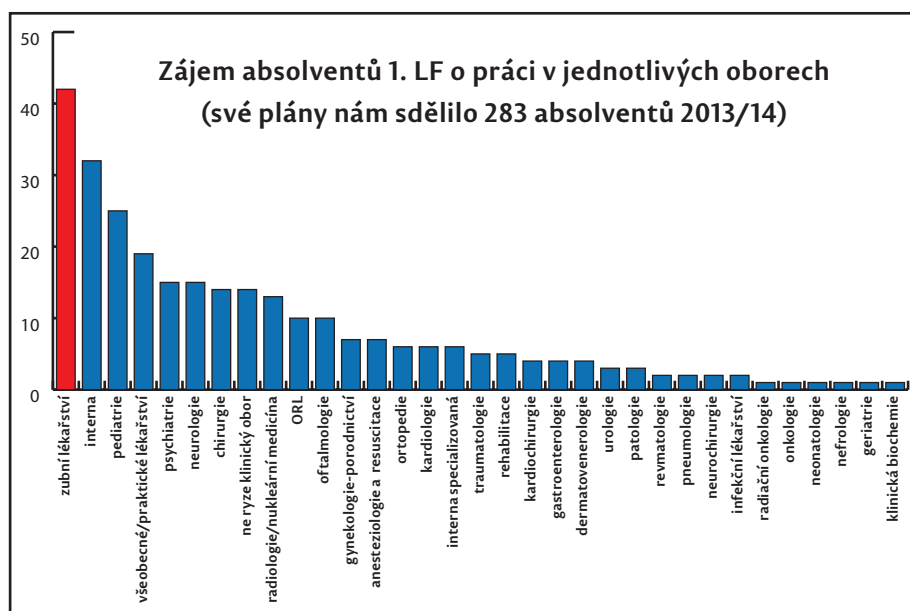
Ostatní si našli práci na Slovensku (10), v Německu (12), Rakousku (4), jeden začínající lékař vycestoval do Španělska a jeden do některé frankofonní země.

- Plány pokračovat postgraduálním studiem uvedlo 20 respondentů – většina (11) hodlala zůstat na své mateřské Jedničce, 2. a 3. LF přijaly po třech našich absolventech, 1 zamířil na Univerzitu obrany v Hradci Králové a 2 na Slovensko.
- Při odevzdávání indexu (tedy ještě před promoci) uvedlo 79 % dotázaných, že už mají sehnanou práci.
- Přesně tři čtvrtiny absolventů už měly za sebou zážitek z přijímacího pohovoru do zaměstnání – 32 % podstoupilo jeden, 24 % dva a 19 % nejméně tři. Pro zajímavost – minimálně 4 % absolventů tedy měla pracovní místo „v kapse“ i bez přijímacího pohovoru!

- Motivací k volbě pracovního místa byl pro 71 % dotázaných zájem o obor, 24 % uvedlo osobní důvody, 13 % zdůraznilo prestiž oboru a pro 9 % byly rozhodující finance.
- Polovina nastupujících lékařů byla o své specializaci přesvědčena „už dlouho“, 37 % si vybralo obor v posledním ročníku. Podle pracovních nabídek se chtělo rozhodnout 6 % absolventů, zbylých 7 % ještě nevědělo.
- Pokud by se měli opět rozhodovat o svých vysokoškolských studiích, 75 % by znovu volilo 1. LF. Je jistě dobré svých mladických rozhodnutí nelitovat :-)

A jak napsal do dotazníku jeden z absolventů: „Díky všem, kteří se podíleli na našem vzdělávání, včetně stávajícího studijního oddělení!“

jf

SMČ

Besedy s lékaři pracujícími v zahraničí

Spolek mediků českých se stará o studenty nejen během doby jejich studia na 1. LF, ale snaží se také vycházejícím lékařům pomoci ke vstupu do zaměstnání. To byl jeden z důvodů, proč zorganizoval tematické besedy s lékaři pracujícími v zahraničí.

Besedy se uskutečnily na Anatomickém ústavu během dubna a května. První byla zaměřena na práci v Německu. Oslovili jsme bývalého předsedu SMČ MUDr. Petra Kohuta a MUDr. Leu Kohutovou, kteří u našich sousedů pracují. Během prezentace se diskutovalo o zkušenostech z praxe,

především jaké dokumenty je třeba si vyřídit, jaká pracoviště jsou nejvíce žádaná a jací jsou vlastně Němci jako spolupracovníci. Mezi výhody zahrnuli plat, důchod a pro nás nezvyklou měsíční rodičovskou dovolenou pro muže. Hlavními nevýhodami však zůstává odloučení od rodiny a těžký začátek daný především jazykovou bariérou a obecně nástupem do praxe.

Druhá debata s primářem Kliniky infekčních nemocí MUDr. Petrem Smejkaem se týkala práce v USA. Ve Spojených státech je zaveden systém USMLE, kterým musí projít každý, kdo zde chce pracovat. Nezáleží na jeho výchozí pozici, ať je žadatelem

o práci profesor nebo mladý lékař. Po složení těchto zkoušek jsou ještě potřebné tři roky pro to, aby se lékař stal rezidentem. Poté je jeho námaha nejen ohodnocena velkým platem, ale zároveň velkou (plnou) odpovědností za pacienty. To vyvolává určitou soutěživost na pracovištích, která vede ke zlepšení péče a úrovně dané nemocnice. Mezi nevýhodami zazněla náročná vízová administrativní a také vzdálenost od domova. Obě besedy měly velmi hojnou účast, SMČ proto do budoucna plánuje zorganizovat další.

Josef Urbanec, člen SMČ

HISTORIE

70 let IV. interní kliniky

V prostorách bývalé II. německé interní kliniky byla 9. května 1945 založena prof. MUDr. Bohumilem Prusíkem, DrSc., IV. interní klinika. Z dnešního pohledu byla už na svém počátku koncipována jako moderní klinické pracoviště.

Profesor Bohumil Prusík

Prof. Prusíkovi se podařilo zvládnout vnitřní lékařství prakticky v celém rozsahu, jeho hlavní zájem však patřil kardiologii

a angiologii. Pod jeho vedením vznikla angiologická škola, jejíž reprezentanti se zasloužili o vznik angiologických pracovišť po celé republice. V roce 1983 byl zahájen provoz multioborové jednotky intenzivní péče, která tvořila základ pro později realizované (v letech 1987–2000) oddělení akutní medicíny s jednotkou intenzivní metabolické péče, jednotkou akutní kardiologické péče a jako vůbec první v Československu s jednotkou akutní angiologické péče. Celkový počet 21 lůžek se zájemem katetrizačního sálu představoval ve své době významné zkvalitnění péče o nemocné. Neméně důležitým bylo otevření endoskopického oddělení (1985), Centra pro diagnostiku a léčbu obezity, rovněž první svého druhu v Československu (1988), či zahájení provozu hyperbarické komory (1993), jedné ze dvou v Praze. S angiologií byl na klinice od počátku spojen zájem o problematiku metabolismu lipidů. Jako na jednom z prvních pracovišť v Československu se zde začaly provádět analýzy

lipoproteinů pomocí elektroforetických, ultracentrifugačních a chromatografických metod i molekulárně biologická vyšetření. Lipidologie je nejen součástí preventivně kardiologických programů, ale v posledních letech také nutriční a metabolické podpory. Vedle angiologie byla tradičním oborem kliniky gastroenterologie. Mezi předními představiteli patřil od roku 1945 prof. MUDr. Josef Mašek, DrSc., který se později stal ředitelem Ústavu pro výzkum výživy lidu. Hlavní zásluha o rozvoj gastroenterologie náleží prof. MUDr. Mojmíru Fučíkovi (1913–2011), který vedl kliniku v letech 1959–1980, a od roku 1946 se věnoval diagnostice a terapii gastrointestinálních onemocnění. Zaváděl endoskopické a jiné vyšetřovací metody i nové způsoby léčby. V průběhu let byly ustáleny jako základní pilíře kliniky obory hepatogastroenterologie a intenzivní péče s rezervou lůžkového fondu pro ostatní onemocnění interního charakteru.

Petr Bartůňek, IV. interní klinika

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Cena „Purkyňky“ pro prof. J. Mazánka

Česká lékařská společnost JEP udělila Cenu J. E. Purkyně 2015 emeritnímu

přednostovi Stomatologické kliniky prof. Jiřímu Mazánkovi. Ten je významnou osobou české medicíny zasahující svou činností do mnoha oborů, a to zejména stomatology, čelistní a obličejové chirurgie, chirurgie a onkologie. Stál rovněž u rozvoje laserové medicíny v ČR i Evropě. Je průkopníkem řady postupů, především v problematice laserové onkologie. Dlouhá léta

vedl největší klinické stomatologické pracoviště v ČR, působil jako proděkan

1. LF, aktivně pracoval v České stomatologické komoře a obor zastupoval v mnoha odborných radách. Je autorem klíčových učebnic a učebních textů. „Bez jeho práce si nelze představit současnou podobu čelistní a obličejové chirurgie,“ uvedl předseda ČLS JEP prof. Štěpán Svačina. „Vyznamenání vnímám spíše než jako osobní ocenění vykonané práce jako poctu odbornosti – tedy maxilofaciální chirurgii a stomatologii, kterou jsem měl čest reprezentovat řadu let na úrovni národní a mezinárodní,“ uvedl prof. Mazánek. Doplnil, že s úctou vzpomíná na svoje životní učitele a spolupracovníky, kteří již nežijí nebo odešli na odpočinek. *fia*

Pacienti ocenili prof. C. Povýšila

Odborná komise Unie pacientů ČR udělila ocenění Lékař roku za celoživotní

přínos medicíně v oboru patologie prof. Ctiboru Povýšilovi z Ústavu patologie. Cenu převzal 14. 5. 2015 na slavnostním shromáždění v pražském kině Atlas. „Nevím přesně, jakou cestou se toto ocenění dostalo k patologovi, který po většinu života pracuje v podstatě v anonymitě, neboť pacienti o jeho práci prakticky nic nevědí. Naše nálezy sdělujeme, jak je známo, pouze

ošetřujícím lékařům. Ocenění tedy chápou jako uznání nejen mojí práce, ale zároveň jako uznání všem českým patologům, jimž se touto cestou dostává ze strany pacientů poprvé, co si pamatují,“ řekl při převzetí ceny prof. Povýšil. Anketa Lékař roku je koncipována tak, aby zvýšila prestiž lékařského povolání a zároveň dala pacientům i odborné veřejnosti možnost ocenit nejen odborné, ale i lidské kvality lékařů. Cílem odborné části je vyzdvihnout zejména výjimečné lékařské, vědecké a výzkumné počiny, a také ocenit celoživotní přínos osobností z řad lékařů medicíně. *fia*

JEDNIČKA BLAHOPŘEJE

ke květnovým a červnovým výročím

doc. RNDr. Juditě Kinkorové, CSc.,
z Kliniky dětského a dorostového lékařství
1. LF UK a VFN

prof. RNDr. Ivanu Raškovi, DrSc.,
přednostovi Ústavu buněčné biologie
a patologie 1. LF UK

prof. MUDr. Pavle Doležalové, CSc.,
z Kliniky dětského a dorostového lékařství
1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Josefu Prchalovi, DrSc.,
z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK

prof. PhDr. Janu Vymětalovi,
z Ústavu humanitních studií v lékařství
1. LF UK

doc. MUDr. Věře Klenerové, DrSc.,
z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní
diagnostiky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Marku Trněnému, CSc.,
přednostovi I. interní kliniky – kliniky
hematologie 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jaroslavu Blahošovi, DrSc.,
z Interní kliniky 1. LF UK a ÚVN
ed

JEDNIČKA V MÉDIÍCH

➤ **Porodnice u Apolináře poskytuje v historické budově moderní péči**

ceskenoviny.cz 28. 4. 2015

➤ **Zkušenost s alkoholem má už 94 procent 15letých Čechů**

ceskatelevize.cz 12. 5. 2015

Dvacet minut. A místa na noc v muzeu byla pryč

Mladá fronta DNES 15. 6. 2015

Téměř třetinu lidí v produktivním věku sevře deprese

ceskatelevize.cz 30. 4. 2015

Aplikace pro zdravý životní styl „made in Univerzita Karlova“

tyden.cz 23. 5. 2015

➤ **Českou vědu trápí udržitelnost nových center i způsob hodnocení kvality výzkumu**

zdravotnickymydenik.cz 17. 6. 2015

➤ **Muzejní noc v Praze**

ceskatelevize.cz 13. 6. 2015

KNIŽNÍ NOVINKY

Chorobné znaky a příznaky. Diferenciální diagnostika.

„Znaky a příznaky jsou stavebními kameny diagnózy!“ – tak zní základní premisa knihy, která navazuje na předchozí úspěšné a odborně ceněné publikace Chorobné znaky a příznaky 1 a 2. Původní texty doznaly přepracování a především značného rozšíření, takže kniha nyní popisuje celkem 218 vybraných znaků, příznaků a důležitých laboratorních ukazatelů ve 163 kapitolách. Každé z abecedně seřazených hesel informuje o definici, klasifikaci, patofyziologii, výskytu, klinice, diagnóze, diferenciální diagnóze, léčbě a základní použité léčbě. Kniha má nejlepší šance stát se oblíbeným a vyhledávaným pomocníkem nejen pro mediky, ale i pro internisty, praktické lékaře, neurology a specialisty z mnoha dalších oborů.

Autoři: Karel Lukáš, Aleš Žák a kolektiv, Vydavatel: GRADA

jf

Elektronické informační zdroje (13)

Polytematická plnotextová databáze ScienceDirect nabízí přístup do více než 2500 recenzovaných časopisů a 33 000 knih z nakladatelství Elsevier. Přístup k článkům je možný od roku 1997, k abstraktům od roku 1823. Přes 2200 časopiseckých titulů je zařazeno do tzv. Freedom Collection – ke všem titulům z této kolekce má naše fakulta plnotextový přístup. Od roku 2010 je databáze ScienceDirect společně s databází Scopus součástí sofistikovaného rozhraní SciVerse, které konečnému uživateli nabízí pokročilejší funkce pro úspěšné vyhledávání a propojení informačního obsahu obou zmíněných databází. ScienceDirect pokrývá asi 25 % světové produkce literatury z oblasti přírodních věd, technických věd i medicíny. Přístup doporučujeme ze stránek ÚVI nebo Portálu elektronických zdrojů (PEZ).

David Horváth, Ústav vědeckých informací

Jednička

Bulletin 1. lékařské fakulty UK

Neprodejné, vychází jako dvouměsíčník.

Ročník: 3, číslo: 3/2015

Redakce: Zuzana Burianová, Eva Davidová, Marie Fialová, Jana Francová, Jana Mašková, Michal Španko, Jana Tlapáková, Martin Vejražka

Grafické zpracování: Zuzana Kutíková
Fotografie a ilustrace: archivy 1. LF UK a autorů příspěvků

Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz
ISSN 2336-4181

JEDNIČKA OBJEKTIVEM

O Muzejní noci byl otevřen také Fausták – hry, výstavu, kapelu Z Hecu aj. doprovodný program si přišli užít i malí návštěvníci.

Studenti, pedagogové a pozůstalí se 26. 5. shromáždili na Ekumenické bohoslužbě slova v Anatomickém ústavu.

Profesor Jiří Mazánek seznámil na Pražské muzejní noci všechny návštěvníky stomatologického muzea s historií svého „řemesla“.

Piknik mediků se uskutečnil tradičně s chutnými příspěvky od vedení 1. LF UK a VFN.

Účastníci Jedničky na zkoušku si vyzkoušeli základní vyšetření v Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky.

Hostivařský sportovní areál letos opět hostil mnoho zájemců Rekreačního sportovního dne